

Befolkningens utbildning 2010

UF0506

I denna beskrivning redovisas först administrativa och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	6
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	7
1.2	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	9
2.2.1	Urval	9
2.2.2	Ramtäckning	9
2.2.3	Mätning	9
2.2.4	Svarsbortfall	10
2.2.5	Bearbetning	11
2.2.6	Modellantaganden	11
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	11
B.3	Aktualitet	11

3.1	Frekvens	11
3.2	Framställningstid.....	11
3.3	Punktlighet	11
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....</i>	<i>11</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	17
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	18
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>18</i>
5.1	Spridningsformer.....	18
5.2	Presentation	18
5.3	Dokumentation.....	18
5.4	Tillgång till primärmaterial	18
5.5	Upplysningstjänster.....	19

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Befolkningens utbildning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Michael Karlsson
Telefon: 019 – 17 60 00
Telefax: 019 – 17 70 80
E-post: fornamn.efternamn@scb.se ,ua@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Michael Karlsson
Telefon: 019 – 17 60 00
Telefax: 019 – 17 70 80
E-post: fornamn.efternamn@scb.se ,ua@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Deltagande i undersökningen är frivillig då det varken föreligger uppgiftsskyldighet det enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) eller förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Äldre registerversioner, 1985-1997, långtidsarkiveras hos Riksarkivet enligt beslut Riksarkivets bevarandebeslut RA-MS 2007:64.

A.9 EU-reglering

EU-reglering saknas.

A.10 Syfte och historik

Statistiken över befolkningens utbildning mäter utbildningsnivå och utbildningsinriktning. Statistiken bygger på individregistret Befolkningens utbildning - i dagligt tal kallat Utbildningsregistret (UREG). Registrets första version avsåg förhållandena per 1985-12-31. Därefter genomförs årliga uppdateringar. Före 1985 togs detaljerad och totalräknad statistik över utbildningsnivå fram i samband med folk- och bostadsräkningarna 1930 respektive 1970.

Till statistiken över befolkningens utbildning är också knutet vård och utveckling av Svensk utbildningsnomenklatur SUN, som är den officiella svenska klassificeringen av utbildningsnivå- och utbildningsinriktning (fr.o.m. årgång 2000 av Utbildningsregistret används den nya versionen av SUN – SUN 2000 – se avsnitt 4.1 om viktiga förändringar).

A.11 Statistikanvändning

Användare av statistiken är bl.a. Utbildningsdepartementet, Skolverket, Högskoleverket, SCB:s prognosinstitut, CSN, arbetsmarknadens organisationer, länsstyrelser och kommuner.

Statistiken över befolkningens utbildning används som underlag för utbildningsplanering på både nationell och regional nivå - statistik över befolkningens utbildning i olika regioner behövs bl.a. för en effektiv fördelning av samhällets utbildningsresurser. Statistiken används också för internationella jämförelser och vid internationell rapportering. Årlig sambearbetning med SCB:s registerbaserade

de arbetsmarknadsstatistik (RAMS) ger information om utbildningssituationen inom olika delar av arbetsmarknaden.

Utbildningsbakgrund är en viktig socioekonomisk variabel. Därför används Utbildningsregistret ofta i forskningsprojekt inom skilda områden, t.ex. arbetsmarknad, integration och medicin.

Statistiken över befolkningens utbildning har ett stort allmäninformativt värde.

A.12 Uppläggnings och genomförande

Utbildningsregistrets population hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB), version 31/12 respektive år. Populationen består av i Sverige folkbokförda personer.

Uppgifter om genomgångna utbildningar rapporteras kontinuerligt till SCB från landets skolor och utbildningsanordnare, och läggs efter bearbetning in i Utbildningsregistret vid den årliga uppdateringen. Exempel på sådana uppgiftskällor är register över avgångna från grund- och gymnasieskola och Universitets- och högskoleregistret. Uppgifter från folk- och bostadsräkningar (FoB 70 och FoB 90) och administrativa register utanför SCB används också som uppgiftskällor. Uppgifter om utbildning utanför Sverige kommer i första hand från folk- och bostadsräkningar samt enkätundersökningar riktade till nyinvandrade utrikes födda. Från och med 1999 genomförs en sådan enkät årligen.

Utländska utbildningar:

Folk- och bostadsräkningen 1990 antas ha fångat upp stor del av utländska utbildningar t.o.m. 1990. Under 1995 genomfördes en enkät till utrikes födda personer som saknade uppgift om utbildning i Utbildningsregistret, i syfte att komplettera folk- och bostadsräkningen 1990. Under 1999 genomfördes enkäten "Utbildning i annat land än Sverige" i syfte att hämta in uppgifter om utbildning för i första hand dem som invandrat under åren 1995-1999. Från och med 1999 genomförs årligen en enkät till nyinvandrade utrikes födda personer som saknar uppgift om utbildning i Utbildningsregistret. Nya möjligheter att inhämta uppgifter om utrikes föddas utländska utbildningar undersöks.

Från och med version 2008 av Utbildningsregistret innehåller registret även uppgift om högsta utbildning för personer äldre än 74 år.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter över utbildningsnivå- och inriktning rapporteras till bl.a. OECD och Eurostat genom Arbetskraftsundersökningarna (AKU), som i sin tur hämtar uppgifter från Utbildningsregistret. Statistik över befolkningens utbildning ingår i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

I nuläget finns inga planer på förändringar till kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

I SCB:s MIS 2001:1 Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik ges generella beskrivningar och definitioner av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna, se SCB:s webbplats.

Statistiken över Befolkningens utbildning beskriver utbildningsnivån i riket. Eftersom statistiken är totalräknad kan den redovisas på detaljerad regional nivå. Statistiken bygger på registret Befolkningens utbildning (Utbildningsregistret) som har förts sedan 1985 och som därefter uppdateras årligen. Före 1985 togs detaljerad och totalräknad statistik fram över utbildningsnivå i samband med folk- och bostadsräkningarna 1930 respektive 1970.

Uppgifter om befolkningens utbildningsnivå finns inlagda i Statistikdatabasen på SCB:s webbplats. Regionala tabeller på läns-, kommun-, och kommunaldelsnivå kan beställas i särskild ordning via SCB:s webbplats.
(http://www.scb.se/Pages/Standard___76710.aspx).

Specialbearbetningar av olika slag genomförs på uppdrag av olika användare.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De viktigaste målstorheterna i undersökningen är antalet och andelen personer inom olika utbildningsnivåer och inriktningar till och med vårterminen respektive år. Statistiken redovisas efter exempelvis kön och ålder.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av i Sverige folkbokförda personer vid respektive årsskifte. Objekt är således individer i Sveriges befolkning.

1.1.2 Variabler

Följande variabler avseende utbildning ingår i utbildningsregistret version 2010:

- Högsta utbildningsnivå (enligt SUN 2000) för avklarade utbildningar fram till och med vårterminen 2010.
- Utbildningsinriktning för högsta utbildning (enligt SUN 2000).
- Examensår
- Examenskommun

Avklarade svenska utbildningar omfattar endast reguljär utbildning; exempelvis grund- och gymnasieskola, komvux, högskola/universitet, kvalificerad yrkesutbildning (KY), övrig studiemedelsberättigad eftergymnasial utbildning, arbetsmarknadsutbildning m.m.

Personalutbildning, kortare kurser av hobbykaraktär och annan icke-formell utbildning, som exempelvis lärlingsutbildningar, fångas inte upp i Utbildningsregistret.

För källor till ovanstående variabler hänvisas till avsnitt 2.2.3. Mätning. Utöver ovanstående variabler inhämtas också följande variabler från Registret över totalbefolkningen (RTB), version 2010-12-31:

- Kön
- Ålder
- Boendelän/kommun/församling /fastighet
- Födelselän (födelseland för utrikes födda)
- Födelseland
- Medborgarskapsland
- Senaste invandringsår
- Utländsk bakgrund

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska storheterna utgörs av *totalsummor* och *kvoter*.

De totalsummor som redovisas är antalet personer med en viss utbildningsnivå/ utbildningsinriktning. Storheter av typen kvot redovisas främst i form av andelen personer med en viss utbildningsnivå/utbildningsinriktning. Storheterna redovisas efter ett antal gruppindelningar, vilka beskrivs i avsnitt 1.1.4.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Utbildningsnivå och utbildningsinriktning redovisas efter olika gruppindelningar och kombinationer av dessa. Viktiga redovisningsgrupper bildas utifrån följande variabler:

- Kön
- Ålder
- Län/kommun
- Födelseland

1.1.5 Referenstider

Utbildningsregistret avser den folkbokförda befolkningen vid respektive årsskifte, och avklarad utbildning till och med vårterminen före aktuellt årsskifte. Exempel: årgång 2010 avser befolkningen 2010-12-31 och avklarad utbildning till och med vårterminen 2010.

1.2. Fullständighet

Denna statistik ger en god bild över befolkningens utbildningsnivå och utbildningsinriktning

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet/osäkerhet beror på den totala avvikelsen (totala felet) mellan skattningen och målstorheten. Denna totala avvikelse skulle kunna beskrivas enligt följande:

Totala felet = Urvalsfel + Täckningsfel + Bortfallsfel + Mätfel + Bearbetningsfel

Statistiken över befolkningens utbildning är totalräknad, vilket innebär att urvalsfel inte förekommer.

Variabelvärdena i statistiken över befolkningens utbildning baseras på en mängd olika statistikkällor och den totala kvaliteten är en funktion av dessa statistikkällors kvalitet.

Syftet med statistiken från utbildningsregistret är att beskriva utbildningsnivå och utbildningsinriktning gällande högsta utbildning för varje person i Sveriges befolkning. Fel kan exempelvis uppstå när någon avklarad utbildning saknas, när informationen om avklarade utbildningar är ofullständig t.ex. gällande utbildningens längd eller huvudsakligt innehåll, när prioriteringen av källorna till utbildningsregistret gör att högsta utbildning väljs på ett felaktigt sätt eller när högsta utbildning kodas enligt SUN 2000 på ett felaktigt sätt. Uppgifter om högsta avklarade utbildning hämtas i första hand från källor/register som förmodas ha god kvalitet. Detta innebär att det har gjorts en prioritering av källorna efter hur kvaliteten i respektive källa antas vara.

Bortfallsfel bedöms utgöras av avklarade utbildningar som saknas, mätfel definieras som ofullständig information om avklarade utbildningar medan övriga exempel bedöms vara bearbetningsfel.

Med anledning av de stora förändringarna av Utbildningsregistret till version 2001-01-01 genomfördes en evalvering av uppgifterna om högsta genomförda utbildning för individerna i Utbildningsregistret version 2003-01-01. En mer detaljerad beskrivning av resultaten från evalveringen finns i publikationen "Evalvering av utbildningsregistret", Bakgrundsfakta inom området befolkning och välfärd 2006:4.

Skattningen av andelen rätt klassificerade i Utbildningsregistret var enligt evalveringen 85 procent för både utbildningsnivå och utbildningsinriktning. Andelen som klassificerades inom riktig utbildningsnivå ökade med längre utbildning. Exempelvis var andelen rätt klassificerade inom förgymnasial utbildning 77 procent jämfört med 84 procent för en treårig gymnasial utbildning och 99 procent för en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre. När det fanns skillnad i utbildningsnivå mellan Utbildningsregistret och klassificeringen i evalveringsstudien hade utbildningsnivån oftast höjts ett steg i evalveringsstudien. Exempelvis hade majoriteten av de felaktigt klassificerade med förgymnasial utbildning i utbildningsregistret blivit klassificerade som gymnasial utbildning 2 år eller kortare i evalveringsstudien.

Skattningarna av fel i utbildningsregistret tydde på att antalet personer med förgymnasial utbildning överskattades medan antalet personer inom samtliga övriga utbildningsnivåer underskattades. Överskattningen av antalet personer med förgymnasial utbildning var nästan 20 procent medan underskattningen av antalet personer med gymnasial utbildning var ungefär 5 procent. Underskattningen av antalet personer med eftergymnasial utbildning låg mellan 15 och 18 procent.

Den vanligaste orsaken till fel i utbildningsregistret enligt evalveringsstudien var att den riktiga högsta utbildningen inte fanns med bland utbildningsregistrets källor. Detta fel omfattade tre fjärdedelar av de felaktigt klassificerade i utbildningsregistret. För en femtedel av de felaktigt klassificerade utbildningarna var informationen om de avklarade utbildningarna ofullständig.

Skattad andel personer av befolkningen efter utbildningsnivå enligt UREG och utbildningsnivå enligt evalveringsundersökningen

UREG	Evalveringsundersökning						Tot
	För Gym	Gym <=2 år	Gym 3 år	Egym <3 år	Egym >=3 år	Forsk Utb	
FörGym	77	16	5	1	1	0	100
Gym <=2 år	0	88	9	2	1	0	100
Gym 3 år	0	0	84	13	3	0	100
Egym <3 år	0	0	0	89	11	0	100
Egym >=3 år	0	0	0	1	99	0	100
ForskUtb	0	0	0	0	0	100	100
Okänd utbildning	70	0	5	12	13	0	100

Skattningarna av andel rätt klassificerade som finns i diagonalen i tabellen ovan visar att andelen rätt klassificerade i de flesta fall ökar med utbildningsnivå, vilket överensstämmer med den tidigare evalveringen. När det finns skillnad i utbildningsnivå mellan evalveringsundersökningen och UREG har utbildningsnivån oftast höjts ett steg i evalveringsundersökningen. De felaktigt klassificerade med förgymnasial utbildning i UREG är exempelvis oftast klassificerade inom kort gymnasial utbildning i evalveringsstudien.

Personer med okänd utbildningsnivå i UREG bidrar också till felaktiga uppgifter om högsta utbildning i UREG. Majoriteten av personerna med okänd utbildningsnivå i UREG skulle ha varit klassificerade inom förgymnasial utbildning enligt evalveringsstudien.

Problemen gällande klassificering av utbildningsnivå i UREG verkar vara större för personer födda utomlands än för personer födda i Sverige. Andel rätt klassificerade är 87 procent för personer födda i Sverige jämfört med 70 procent för personer födda utomlands. Mönstret är dock likartat med överskattning av antalet personer med förgymnasial utbildning och underskattning av antalet personer inom övriga utbildningsnivåer.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 *Urval*

Utbildningsregistret är totalräknad statistik och är därmed inte behäftad med urvalsosäkerhet.

2.2.2 *Ramtäckning*

Målpopulationen för Utbildningsregistret utgörs av i Sverige stadigvarande bosatta personer vid respektive årsskifte. Rampopulation för Utbildningsregistret är samtliga folkbokförda personer enligt Registret över totalbefolkningen (RTB). I RTB förekommer i viss mån täckningsfel vilka består i att personer som enligt gällande regelverk skall vara folkbokförda inte är det (undertäckning) samt att personer är folkbokförda trots att de inte skall vara det (övertäckning).

Utvandrare förorsakar övertäckning om utflyttning inte anmäls. Genomförda studier tyder på att folkbokföringen och därmed RTB innehåller ett antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som RTB. Under år 2004 har studier gjorts där man försökt att skatta storleken på övertäckningen med hjälp av registerstatistik. En preliminär beräkning visar på en övertäckning på minst 35 000 personer. Under 2010 gjordes en ny studie och i rapporten Övertäckningen i Registret över totalbefolkningen (SCB, Bakgrundsfakta, Befolknings- och välfärdsstatistik 2010:5) konstateras att övertäckningen i RTB inte minskat under 2000-talet utan tvärtom ökat. Rapporten kan dock inte ge underlag för att mer precist bedöma storleken av övertäckningen.

2.2.3 *Mätning*

Utbildningsregistret består av flera olika källregister plus en större enkätundersökning riktad till utrikes födda. Mätfel kan uppstå i produktionen av varje enskilt källregister.

Syftet är att hämta in information om samtliga avklarade utbildningar för en individ via källregistren. Informationen kan avse utbildningsform, längd på utbildningen och huvudsakligt innehåll. Informationen bör vara tillräcklig för att kunna klassificera utbildningen enligt SUN 2000. Om information avseende längden på en viss utbildning saknas så kan mätfel uppstå. Ett exempel är att informationen i en uppgiftskälla avseende utbildning på gymnasial nivå är ofullständig avseende utbildningens längd. Utbildningen klassificeras då som ”kort gymnasial”.

Uppgifter om avklarad utbildning har hämtats från följande register/källor

- Folk- och bostadsräkningen 1970
- Folk- och bostadsräkningen 1990
- Grundskolan
- Gymnasieskolan
- Högskoleregistret - examinerade, forskarexaminerade, poäng utan examen
- Högskoleverket - bedömd utländsk utbildning (fr.o.m. årgång 2000)
- KOMVUX-databas - komvux-poäng fr.o.m. 1988 (fr.o.m. årgång 2000)
- EXTAS (examinerade från vissa eftergymnasiala utbildningar som ej ingår i annan statistik)
- SFI (Svenska för invandrare)
- Socialstyrelsen - hälso- och sjukvårdspersonal (fr.o.m. årgång 2000)
- Jordbruksverket - legitimerade veterinärer (fr.o.m. årgång 2003)
- Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsutbildning (fr.o.m. årgång 1999)
- Enkät till utrikes födda (årligen fr.o.m. årgång 1999)
- CSN
- Arbetsförmedlingen, arbetssökanderegister
- Försvarshögskolans studieadministrativa register (fr.o.m. årgång 2002)
- Försvarsmaktens personalregister (till årgång 2002)
- Folkhögskolan - erhållen grundläggande behörighet till högskolestudier (fr.o.m. årgång 2002)
- Kvalificerad yrkesutbildning (fr.o.m. årgång 1998)
- Undersökningen om levnadsförhållanden (ULF)
- Försvarsmaktens Utbildningsenhet (fr.o.m. årgång 2008)
- Arbetskraftsundersökningen (AKU, fr.o.m. årgång 2009)

Utbildningsregistret inhämtar också bakgrunduppgifter för individer från RTB. Se vidare avsnitt 1.1.2 Variabler.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värden på en eller flera observationsvariabler (ex. registervariabler eller enkätfrågor) i en undersökning inte kan inhämtas.

- Saknas alla värden för ett objekt (individ, företag, skola etc.) är det fråga om *objektsbortfall*.
- Saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

I Utbildningsregistret förekommer att personer dels helt saknar uppgift om utbildning, dels saknar uppgift om en viss avklarad utbildning (men har uppgift avseende annan utbildning). Personer som aldrig har gått i skola redovisas också som bortfall/uppgift saknas. Ingen möjlighet finns dock att kontrollera vilka som saknar *uppgift om utbildning* och vilka som *helt saknar utbildning*.

I årgång 2010 av Utbildningsregistret saknar 2,1 procent av personerna, *16 år och äldre*, i registret helt och hållet uppgift om utbildning. Andelen för utrikes födda är 9,5 procent, och 0,7 procent för inrikes födda.

Vissa utbildningar har inte rapporterats till Utbildningsregistret under vissa perioder. Exempel är folkhögskoleutbildning på gymnasial nivå under perioden 1990-2000 och många äldre kortare yrkesutbildningar på gymnasial nivå.

2.2.5 *Bearbetning*

Uppgifterna om utbildning från källregistren kodas enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2000). Därefter läggs alla utbildningar i Utbildningsregistrets ackumulerade s.k. ”bruttofil”. Med hjälp av prioriteringsregler väljs därefter den högsta utbildningen för varje person. Det är från denna ”personfil” med varje persons för närvarande högsta utbildning de statistiska uppgifterna huvudsakligen hämtas.

Prioriteringsreglerna bygger i första hand på utbildningens nivå och antagande om kvaliteten i olika källregister. Detta kan leda till bearbetningsfel om den riktiga högsta utbildningen finns i ett källregister som är lågt prioriterat. Vid klassificeringen av utbildningsnivå och utbildningsinriktning enligt SUN 2000 kan det förekomma bearbetningsfel när Utbildningsregistret har använt uppgifter som översatts från gamla SUN till SUN 2000.

2.2.6 *Modellantaganden*

Statistiken beror inte av några andra modellantaganden än de som tidigare angivits under avsnitt 2.2.5 Bearbetning.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Osäkerhetsmått redovisas ej.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Statistiken framställs en gång per år.

3.2 **Framställningstid**

Statistiken publiceras senast fyra månader efter aktuellt årsskifte. Årgång 2010 av statistiken publicerades i slutet av april, och avsåg utbildningar avklarade till och med vårterminen 2010 för folkbokförda personer den 31 december 2010.

3.3 **Punktlighet**

Publicering sker enligt publiceringsplan.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

SCB strävar hela tiden efter att öka Utbildningsregistrets kvalitet, t.ex. genom att nya källor kan användas. Detta gör att försiktighet måste iaktas vid studier av tidsserier.

Viktiga förändringar sedan 1985 (i kronologisk ordning):

Version 1990:

=====

- Utbildningsdata från Folk- och bostadsräkningen (FoB) 1990 används vid framställning av Utbildningsregistret fr.o.m. årgång 1990 och har förbättrat registrets kvalitet avsevärt. **Vi vill uppmana till försiktighet vid jämförelser mellan årgångarna 1985-1989 av registret och årgångar från 1990 och framåt**, då de senare innehåller uppgifter om utbildning från FoB 90. (Versionerna 1990-12-31 och 1991-01-01 består av samma population, men den senare har uppdaterats med FoB 90-uppgifter). Flera större omkodningar gjordes av exempelvis psykologer och receptarier.

Smärre förändring av befintliga SUN-koder har skett efter 1990. Se MIS Systematisk SUN 1996:1.

Version 1992:

=====

- Uppgifterna samlas sedan 1993 in läsårsvis, vilket innebär att en årgång av Utbildningsregistret innehåller uppgifter om avklarade utbildningar t.o.m. vårterminen före aktuellt årsskifte.
Ex: Årgång 2003 innehåller avklarade reguljära utbildningar t.o.m. vårterminen 2003.
- Uppgifter om avklarade minst 20 högskolepoäng, insamlade via LADOK, har sedan årgång 1992 använts som källa i Utbildningsregistret. Täckningen i denna insamling har alltsedan 1993 blivit bättre och bättre, så effekterna av denna nya källa har successivt blivit större. (ungefär hälften av den ökning som skett för "Kort eftergymnasial utbildning" under perioden 1993-98 kan förklaras av avklarade högskolepoäng utan examen.). Från och med årgång 2000 ingår summerade högskolepoäng i registret (se nedan).

Version 1994:

=====

- Våren 1995 genomfördes en enkät till drygt 100 000 personer födda utomlands vilka saknade uppgift i Utbildningsregistret. Årgångarna fr.o.m. 1994 har framställts med dessa uppgifter, vilket höjt registrets kvalitet ytterligare.

Version 1995:

=====

- Vid uppdateringen av årgång 1995 lades avgångna från grundskolans årskurs 9 från åren 1988-1995 in i Utbildningsregistrets bruttofil.
- Från och med årgång 1995 används administrativa uppgifter om utbildningsbakgrund för personer födda utomlands från Svenska för invandrare (SFI). Källan används p.g.a. kvalitetsbrister endast om uppgift om annan utbildning saknas, men är en av källorna för utbildningsbakgrund för personer födda utomlands.

Version 1997:

=====

- I årgång 1997 ingår utbildningsdata för arbetssökande från AMS s.k. HÄNDEL-databas åren 1994 och 1995 samt november 1996. Uppgiften inkluderas i Utbildningsregistret endast om annan utbildningsuppgift för personen saknas.
- Från och med årgång 1997 ingår data om utbildningsbakgrund från CSN, VUXENSTUDIESTÖD. Uppgiften finns med endast om annan utbildningsuppgift för personen saknas.

Version 1998:

=====

- Från och med årgång 1998 ingår data från KY, Kvalificerad yrkesutbildning.

Version 1999:

=====

- Hösten 1999 genomfördes en enkät till drygt 60 000 utrikes födda personer vilka saknade uppgift i Utbildningsregistret. Årgångarna fr.o.m. 1999 har framställts med dessa uppgifter, vilket höjt registrets kvalitet ytterligare. Från och med 1999 är SCB:s enkät till utrikes födda, "Utbildning i annat land än Sverige", årlig och omfattar personer i åldern 20-59 år som under året blivit folkbokförda.
- Från AMS register över arbetsmarknadsutbildningar hämtas fr.o.m. årgång 1999 av Utbildningsregistret utbildningskod och år då utbildningen avslutades. Uppgiften används för dem som har lägre nivå på övriga utbildningar i Utbildningsregistret. På grund av svårigheter att fastställa nivån på utbildningarna erhåller samtliga nivå 31 (gymnasial kortare än två år) enligt SUN 2000.

Version 2000:

=====

- Till årgång 2000 genomgick Utbildningsregistret större kvalitetshöjande förändringar vilket leder till ett tidsseriebrott och gör att jämförelser med tidigare årgångar av registret måste göras med stor försiktighet:

1) Svensk Utbildningsnomenklatur, SUN, anpassades genom nya SUN 2000 till den internationella nomenklaturen ISCED 97 (International Standard Classification of Education). (På SCB:s webbplats finns en utförlig beskrivning av SUN 2000, samt en nyckel mellan gamla SUN och SUN 2000 (sökord: "SUN, Svensk utbildningsnomenklatur")

2) Ett antal nya uppgiftskällor till Utbildningsregistret tillkom. De nya källorna är:

"Summerade högskolepoäng fr.o.m. 1993 från Högskoleregistret"

"Summerade KOMVUX-poäng fr.o.m. 1988"

"Utländska utbildningar som bedömts av Högskoleverket"

”Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal”
”Sökande till högskolan från Universitets- och Högskoleregistret”
”Grundmaterial från försök med samlade betygsdokument läsåret 98/99”

Mer information om kvalitetshöjningen finns på
http://www.scb.se/Pages/Standard_24024.aspx.

För en fördjupad studie av tidsseriebrottet med kvantitativa mått på förändringar hänvisas den intresserade läsaren till en särskild analys av Cecilia Wass, ”Tidsseriebrott i Utbildningsregistret” som finns tillgänglig på SCB:s webbplats.

Version 2002:

=====

- Vid uppdateringen av årgång 2002 inhämtades uppgifter om militär utbildning från Försvarsmaktens personaladministrativa register (all militär personal anställd i april 2003).
- Ny uppgiftskälla fr.o.m. årgång 2002 är Försvarshögskolans studieadministrativa register (LADOK), med uppgifter om examinerade från Försvarshögskolans utbildningsprogram fr.o.m. 2000.
- Ny källa fr.o.m. årgång 2002 är uppgifter om personer som erhållit grundläggande behörighet till högskolestudier på folkhögskolan. Dessa får utbildningsnivån treårig gymnasial utbildning.
- Till årgång 2002 har uppgifter från AMS arbetssökanderegister använts.

Version 2003:

=====

- Nya uppgiftskällor fr.o.m. årgång 2003 är 1) Jordbruksverkets register över legitimerade veterinärer 2) Naturvetenskapligt basår fr.o.m. 1995 från Högskoleregistret
- Från och med årgång 2003 sambearbetas uppgiftskällan Samlat betygsdokument i gymnasieskolan med uppgifter om komvux-studier.
- I data från Socialstyrelsen till årgång 2003 har revidering av SUN2000nivå-koden gjorts för vissa personer med äldre arbetsterapeututbildning och barnmorskeutbildning.

Version 2004:

=====

- Ny engångskälla; SCB-enkäten ”Arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda” (ansvarig Sinisa Sauli, BV/UA, SCB). Cirka 3 600 enkätsvar används som källa.

- Helt ny blankett till enkäten "Utbildning i annat land än Sverige" med mer specificerade frågor för att kunna selektera civilingenjörer, läkare, tandläkare och sjuksköterskor.

Summan av båda ovan nämnda förändringar i version 2004 innebar ett extra tillskott av civilingenjörer (+1 000 st.), läkare (+450 st.), sjuksköterskor (+200 st.), tandläkare (+70 st.), ekonomer (+1 900 st.) i populationen utöver ordinarie examinationer.

Gruppen systemerare tappar samtidigt ett beräknat tillskott på ca 400 p.g.a. förändrad blankett.

Version 2005:

=====

- Ny källa; Specialistsjuksköterskeutbildning 1994 – 2001. Cirka 10 000 utbildningar ej tidigare inrapporterade till SCB, från en specialinsamling gjord av Socialstyrelsen. Under perioden 1994-2001 var specialistutbildning för sjuksköterskor inte en examen och rapporterades således inte till SCB. De 9 100 personer som fått sin specialistsjuksköterskepost (med nivå 547) vald som högsta utbildning i version 2005 fördelade sig på nivå i version 2004 enligt följande:

SUN2000Niva	Antal
-----	-----
--	16
41	1
52	5790
53	3067
54	242
99	1

- Ordinarie enkät till nyinvandrade utrikes födda (enkäten "Skolgång utanför Sverige") genomfördes i laga ordning. Vidare genomfördes en extra enkät till de utrikes födda 20-59 år, som saknade utbildningsuppgift i UREG 2004.

Version 2006:

=====

- Från och med den 1 april 2006 blev audionom, biomedicinsk analytiker, dietist och ortopedingenjör legitimationsyrken i Socialstyrelsens register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Äldre utbildningar av audionomer, biomedicinska analytiker/laboratorieassistenter och dietister har kodats på SUN-nivå 527. Övriga har kodats på SUN-nivå 537.

- Till version 2006 skickades den årliga enkäten "Utbildning i annat land än Sverige" till utrikes födda i åldern 25-44 år där uppgift om utbildningsnivå saknas. Tidigare årliga enkäter har skickats till utrikes födda i åldern 20-59 år. Denna förändring innebär att ca 19 000 personer, utrikes födda i åldern 20-24 år och 45-59 år, kommer att få en enkät under våren 2007.

- Inför version 2006 upprättades den ackumulerade bruttofilens personnummer med hjälp av RTB-data. En analys visade att ca 1 900 personer kommer att via sitt uppdaterade personnummer erhålla en utbildningsuppgift i version 2006. De flesta av dessa personers högsta utbildning är ospecificerade utbildningar på grundskole- och gymnasienivå.

Version 2007:

=====

- Under våren 2007 skickades den årliga enkäten "Utbildning i annat land än Sverige" till de utrikes födda i åldern 20-24 år och 45-59 år som inte fick enkäten under hösten 2006. Enkäten skickades till knappt 17 000 personer. Andelen svar uppgick till 56 procent.
- Hösten 2007 skickades den ordinarie enkäten "Utbildning i annat land än Sverige" till 56 991 nyinvandrade utrikes födda (20-59 år). Andelen svar uppgick till 54 procent.
- Till version 2007 av Utbildningsregistret har Arbetsförmedlingen (AF) skickat uppgifter om inskrivna vid arbetsförmedlingarna och deras utbildningsbakgrund som avser helåret 2007. Tidigare år har AF skickat uppgifter om inskrivna vid arbetsförmedlingarna under november månad. Registret över registrerade i svenska för invandrare (SFI) har levererat två läsår (2005/06 och 2006/07) till uppdateringen av UREG:s version 2007. Dessa två förändringar i källregistren har medfört att antalet personer med uppgift saknas som högsta utbildning inte ökat i årets version av Utbildningsregistret.

Version 2008:

=====

- Ny källa; Försvarmaktens Utbildningsenhet, som till version 2008 av UREG har rapporterat in uppgifter om examinerade från specialistofficersutbildningen (ny utbildning fr.o.m. läsåret 2007/08) och den taktiska utbildningen (avser avslutade utbildningar för de två senaste läsåren, 2006/07 och 2007/08). Antalet examinerade från specialistofficersutbildningen uppgick till 280 och från den taktiska utbildningen till 350.
- Under hösten 2008 genomfördes den ordinarie enkäten, "Utbildning i annat land än Sverige". Enkäten skickades ut till 59 583 nyinvandrade utrikes födda i åldern 20-59 år. Andelen svar efter reduktion för postreturer, avlidna, emigrerade och vägrare uppgick till 53,2 procent.
- Till version 2008 av Utbildningsregistret har det skett en omkodning av behörighetskoder i infilen från Socialstyrelsen, vilket inneburit att 1 928 personer gått från behörighetskoden "65000" till "66308" och 694 personer har gått från behörighetskoden "65030" till "66308". Denna förändring innebär att personerna höjer utbildningsnivån från "527" till "537". Det är företrädesvis äldre, 55 år och äldre, och utrikes födda som får sin utbildningsnivå höjd.

Version 2009:

=====

- Engångskälla; SCB-enkäten "Arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda" (ansvarig Frida Hultgren, BV/UA, SCB). Cirka 3 000 enkätsvar användes som källa.
- Under hösten 2009 genomfördes den ordinarie enkäten, "Utbildning i annat land än Sverige". Enkäten skickades ut till 59 142 nyinvandrade utrikes födda i åldern 20-59 år. Andelen svar efter reduktion för postreturer, avlidna, emigrerade och vägrare uppgick till 48,7 procent.
- Ny källa, Arbetskraftsundersökningen (AKU), till version 2009 av Utbildningsregistret. Denna källa har medfört att knappt 500 personer, som tidigare hade uppgift saknas om högsta utbildning, fått en uppgift om högsta utbildning.
- Det har skett en omkodning i hjälpnnyckeln för utbildningsgrupper. Denna förändring har medfört att ca 800 st. tidigare "civilingenjörs"-kodade personer (av totalt 117 000 st.) kodats om till "ingenjörs"-utbildade. Årets ökning av civilingenjörsutbildade blev därför endast 3 000 st. mot normalt 4 000 st.
- Några examenskoder har reviderats, vilket har inneburit ett tillskott på ca 400 st. biomedicinska analytiker (av totalt 14 000 st.) jämfört med föregående års version av Utbildningsregistret och motsvarande har det skett en minskning i utbildningsgruppen "övrig eftergymnasial utbildning inom hälso- och sjukvård/social omsorg".

Version 2010:

=====

- Under hösten 2010 genomfördes den ordinarie enkäten, "Utbildning i annat land än Sverige". Enkäten skickades ut till 58 808 nyinvandrade utrikes födda i åldern 20-59 år. Andelen svar efter reduktion för postreturer, avlidna, emigrerade och vägrare uppgick till 48,1 procent.
- Några examenskoder har reviderats, vilket har inneburit ett tillskott på ca 300 st. arbetsterapeuter (av totalt 11 500 st.) och ca 200 sjukgymnaster (av totalt 15 200) jämfört med föregående års version av Utbildningsregistret och motsvarande har det skett en minskning i utbildningsgruppen "övrig eftergymnasial utbildning inom hälso- och sjukvård/social omsorg".
- Till version 2010 av Utbildningsregistret har Myndigheten för yrkeshögskolan rapporterat in examinerade från KY/YH-utbildning från vårterminen 2003 t.o.m. vårterminen 2010. Den utvidgade rapporteringen har inneburit ett tillskott på 900 examinerade. Dessa personer har framför allt avslutat sin KY-utbildning under vårterminerna 2003 och 2004, knappt 800 personer.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Gruppen utrikes födda saknar uppgift om utbildning i mycket högre utsträckning än inrikes födda, vilket kan påverka jämförbarheten mellan dessa grupper. Det görs jämförelser av befolkningens utbildningsnivå mellan länder inom OECD

(bl.a. i publikationen Education at a Glance). Befolkningens utbildningsnivå klassificeras där enligt ISCED.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Utbildningsregistret är den enda svenska registerkällan till statistik över befolkningens utbildningsnivå- och inriktning. Samanvändbarhet med annan registerstatistik är möjlig. Genom att utnyttja sysselsättningsregistret ges möjlighet att få en uppfattning om utbildningsnivån bland förvärvsarbetande respektive bland ej förvärvsarbetande.

I statistiken som bygger på ”Undersökningarna av levnadsförhållanden – ULF”, finns uppgifter om utbildningsnivå- och inriktning. ULF är en urvalsbaserad intervjuundersökning. Således skiljer sig såväl metod som population i ULF jämfört med Utbildningsregistret.

B.5 Tillgänglighet och förstaelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik över befolkningens utbildning läggs årligen in i Statistikdatabasen som är gratis och tillgänglig via SCB:s webbplats.

Uppgifter om befolkningens utbildning publiceras också i Statistiska meddelanden (SM serie UF37). Sådana SM beräknas utkomma vartannat år. SM innehåller analyserande text, diagram och tabeller. Dessutom ingår statistik över befolkningens utbildning i statistiska årsböcker och andra publikationer. Senast publicerade SM avsåg statistik för 2008.

Regional statistik om befolkningens utbildning finns tillgänglig via tabellpaketet ”Regionala tabeller – Högskolestatistik” som går att beställa via SCB:s webbplats.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras huvudsakligen i tabellform. I SM och andra publikationer finns även kommenterande och analyserande text.

5.3 Dokumentation

Information om Utbildningsregistret finns på SCB:s webbplats, www.scb.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning bearbetningar på primärmaterial. Tidigare årgångar av registret finns arkiverade på Riksarkivet. Data från Utbildningsregistret finns fr.o.m. 1990 i SCB:s databas LISA.

5.5 Upplysningstjänster

Upplysningar om statistik över befolkningens utbildning och Utbildningsregistret lämnas av Hans Odelholm och Lotta Voss, registerenheten, och Michael Karlsson, enheten för statistik om utbildning och arbete. Upplysningar om "Regionala tabeller – Högskolestatistik" lämnas av Mats Haglund, enheten för statistik om utbildning och arbete.

E-post: fornamn.efternamn@scb.se
Telefon: 019-17 60 00
Adress: SCB, 701 89 Örebro